Streszczenie rozprawy doktorskiej

Konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby

Potrzeba zabezpieczenia społecznego na okoliczność ochrony pracowników przed następstwami choroby, urazów, śmierci żywiciela i starości jest niezmienna od dziesiątków lat. Początek kształtowania się prawa do zabezpieczenia społecznego na ziemiach polskich sięga okresu jeszcze sprzed I wojny światowej. Twórcy praw socjalnych w odrodzonej Polsce, po odzyskaniu niepodległości w 1918 r., wzorowali się przede wszystkim na systemie niemieckim, zwanym powszechnie bismarckowskim.

Współcześnie, ustrojową podstawę prawa do zabezpieczenia społecznego stanowi Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Zgodnie z art. 67 ust. 1 tego aktu obywatel ma prawo do ubezpieczenia społecznego w przypadku niezdolności do pracy z powodu choroby lub inwalidztwa oraz osiągnięcia wieku emerytalnego. Zakres i formy zabezpieczenia społecznego określa ustawa.

W rozprawie doktorskiej podjęto próbę odpowiedzi na pytanie badawcze: czy aktualny kształt prawny ubezpieczenia chorobowego zapewnia realizację konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby.

Niniejsza dysertacja składa się z czterech rozdziałów. W pierwszym, zatytułowanym „Charakter i istota konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego w Polsce" zaprezentowana została ewolucja praw socjalnych w Polsce. W tej części wskazano także na sposób ujęcia prawa do zabezpieczenia społecznego w polskich konstytucjach.

Realizacji konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego dokonano przede wszystkim w drodze ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego na wypadek choroby i macierzyństwa. Dlatego też, w rozdziale drugim pt. „Ustawowa implementacja konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby" podjęta została próba wykładni i oceny całokształtu przepisów ustawowych dotyczących zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby. W rozdziale tym, omówiono zakres podmiotowy i przedmiotowy ubezpieczenia chorobowego oraz zasady przyznawania świadczeń wypłacanych w związku z niezdolnością do pracy z powodu choroby.

W trzecim rozdziale, zatytułowanym „Konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego" przedstawione zostały najdonioślejsze z punktu widzenia prawa do zabezpieczenia chorobowego, orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego. Podjęta została także próba

odpowiedzi na pytanie czy wyroki TK spełniają funkcję interpretacyjną w odniesieniu do tytułowego prawa oraz czy mają wpływ na kształt zabezpieczenia chorobowego.

W rozdziale czwartym pt. „Konstytucyjne prawo do zabezpieczenia społecznego na wypadek choroby w orzecznictwie Sądu Najwyższego oraz sądów powszechnych" zaprezentowana została wykładnia przepisów ustawy o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w razie choroby i macierzyństwa, dokonywana przez Sąd Najwyższy oraz sądy powszechne. Szczególną uwagę zwrócono na kwestię czy w procesie odkodowywania przepisów prawa sądy wypracowują jednolitą linię orzeczniczą. W rozdziale tym przybliżono wpływ orzecznictwa na kształt konstytucyjnego prawa do zabezpieczenia na wypadek choroby.

Pracę zwieńczyły wnioski końcowe związane z problematyką ubezpieczenia chorobowego oraz podsumowanie wyników badań. Przedstawiono realne propozycje zmian legislacyjnych mających na celu zoptymalizowanie prawa do ubezpieczenia chorobowego.

Słowa kluczowe: Konstytucja, ubezpieczenia społeczne, niezdolność do pracy, choroba, wynagrodzenie, zasiłek chorobowy.